

۱۵۹۲۸۴۷
۱۳۹۷/۲/۲۶

ادله الکترونیکی در حقوق ایران

دکتر سید محمد حلالیان

دانشیار حقوق، دانشگاه تهران

وحید عباسی

دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق خصوصی

مؤلفان
داوود

سرشناسه	: جلالیان، عسکر، ۱۳۴۶-
عنوان قراردادی	: ایران، قوانین و احکام Iran. Laws, etc
عنوان و نام‌پدیدآور	: ادله الکترونیکی در حقوق ایران/ عسکر جلالیان، وحید عباسی
مشخصات نشر	: تهران: دادگستر، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۲۴ ص.
شابک	: ۹۷۸۶۰۰-۲۸۲-۱۱۶-۴: ۲۰۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: شواهد الکترونیکی — ایران
موضوع	: Electronic evidence—Iran :
موضوع	: ادله و شواهد (حقوق) — ایران
موضوع	: Evidence (Law) — Iran :
موضوع	: ادله اثبات دعوی — ایران
موضوع	: Evidence, Demonstrative — Iran :
سناسه افزوده	: عباسی، وحید، ۱۳۶۵-
رده‌بندی خره	: ۱۳۹۷ الف ۸ ج ۳۰۲۲ / KMH
رده‌بند دیویی	: ۳۴۲/۵۵
شماره کتب‌سی	: ۵۱۴۷۵۹۴

ادله الکترونیکی در حقوق ایران

دکتر عسکر جلالیان

دانشیار حقوق دانشگاه پیام نور تهران

وحد عباسی

دانش آموخته کارشناسی ارشد حقوق خصوصی

ویراستار: ناصر عزیزی و فاطمه حاجیان مدرس دانشگاه

ناشر: انتشارات دادگستر

چاپ اول: اردیبهشت ۱۳۹۷

شمار: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸۶۰۰-۲۸۲-۱۱۶-۴

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این اثر برای نشر دادگستر محفوظ است. تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه، از جمله، فتوکپی، الکترونیکی، ضبط و ذخیره در سیستم‌های بازیابی و پخش بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی از ناشر ممنوع است. این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

دفتر مرکزی انتشارات: تهران، میدان حضرت ولی عصر (عج)، بلوار کشاورز،

ابتدای خیابان فلسطین، کوچه شهید ذاکری، بن بست سوم، پلاک ۶

تلفن ۸۸۹۰۴۴۶۵ - ۸۸۹۰۵۴۶۰ فکس ۸۸۹۱۰۳۳۳

کدپستی: ۱۴۱۶۷۵۳۶۸۱

آدرس سایت: www.dadgostarpub.ir

فهرست مطالب

جستارگشتایی	۱۳
-------------------	----

فصل اول

مبانی و مفاهیم

مدخل	۱۹
تعاریف و مفاهیم تجارت الکترونیکی	۲۹
تاریخچه	۳۲
جایگاه تجارت الکترونیکی در کشور ایران	۳۳
جایگاه تجارت الکترونیکی در ایران	۳۴
انواع تجارت الکترونیکی	۳۴
مزایای تجارت الکترونیکی	۳۷
الف. مزایای تجارت الکترونیکی برای مشتریان	۳۷
۱. راحتی در مشاهده	۳۷
۲. صرفه‌جویی در زمان	۳۷
۳. وجود طیف وسیعی از گزینه‌های مختلف	۳۷
۴. راحتی در مقایسه	۳۸
۵. راحتی در یافتن بررسی‌ها و نظرات	۳۸
۶. کوپن‌ها و تخفیف‌ها	۳۸
ب. مزایای تجارت الکترونیکی برای کسب و کارها	۳۸
۱. افزایش پایگاه مشتریان	۳۸

۲. افزایش فروش ۳۹
۳. دسترسی ۲۴ ساعته در ۳۶۵ روز سال ۳۹
۴. گسترش حوزه تجارت ۳۹
۵. ساده شدن پرداخت‌های دوره‌ای ۳۹
۶. تراکنش‌های فوری ۴۰
- معایب تجارت الکترونیکی ۴۰
- الف. ۱. ب. تجارت الکترونیکی برای مشتریان ۴۰
۱. حریم - مص و امنیت ۴۰
۲. کیفیت ۴۰
۳. هزینه‌های نهان ۴۱
۴. تأخیر در دریافت کالا ۴۱
۵. نیاز به اینترنت ۴۱
۶. نبود تعامل شخصی ۴۱
- ب. معایب تجارت الکترونیکی برای کسب و کار ۴۲
۱. مسائل امنیتی ۴۲
۲. مسائل پرداختی و مالی ۴۲
۳. نیاز به تخصیص هزینه بیشتر برای زیرساخت‌های تجارت الکترونیکی ۴۲
۴. ارجاع کالا و خدمات پس از فروش ۴۳
۵. وجود خدمات اینترنتی کافی ۴۳
۶. نگهداری مستمر ۴۳
- تفاوت مبادله الکترونیکی داده‌ها با تجارت الکترونیکی ۴۳
- مفهوم حقوق تجارت الکترونیکی ۴۴
- جایگاه حقوق تجارت الکترونیکی در علم حقوق ۴۶
- جایگاه حقوق تجارت الکترونیکی در حقوق فضای مجازی ۴۶

منابع حقوق تجارت الکترونیکی.....	۴۷
الف. منابع اصلی حقوق تجارت الکترونیکی.....	۴۷
ب. منابع فرعی حقوق تجارت الکترونیکی.....	۴۸
قراردادهای الکترونیکی.....	۴۹
انعقاد قرارداد الکترونیکی.....	۴۹
اعلام اراده و دعوت به معامله.....	۵۰
شیوه اعلام اراده.....	۵۰
الف. نامه الکترونیک.....	۵۰
ب. پایگاه اینترنتی (نا.ما).....	۵۱
ج. سامانه پیام خودکار.....	۵۱
خطا در قرارداد الکترونیکی.....	۵۲
خدمات مالی تجارت الکترونیکی.....	۵۳
الف. بانکداری الکترونیکی.....	۵۳
ابزارهای حقوقی تحقق بانکداری الکترونیکی.....	۵۳
بانکداری مجازی.....	۵۴
ب. پرداختهای الکترونیکی.....	۵۵
ج. بیمه تجارت الکترونیکی.....	۵۵
د. حمایت از مصرف کننده در قراردادهای الکترونیکی.....	۵۶
۱. قانون حاکم در قراردادهای الکترونیکی.....	۵۹
۲. مفهوم اقامتگاه در قرارداد الکترونیکی مصرف کننده.....	۶۰
شناخت دلیل.....	۶۱
تعریف دلیل.....	۶۱
الف. تعریف لغوی دلیل.....	۶۲
ب. تعریف اصطلاحی دلیل.....	۶۲

- تبين منطقى دليل ٦٥
- تفاوت دليل در امور كيفرى و امور مدنى ٦٨
- الف. دليل به اعتبار ميزان دلالت ٦٩
- ب. دليل به اعتبار منشأ ٧١
- ج. دليل با توجه به كار كرد آن ٧٢
- د. دليل به اعتبار اختيارات قاضى ٧٣
- ويژگى ده گانه ادله اثبات دعوا ٧٦
- الف. از نظر تاتين شكلى ٧٦
- ب. از نظر قانون ماهوى ٧٧
- قانون صلاحيت دليل را كه اثبات دعوا ٧٨
- ادله هاى الكترونيكى و مصابيق آن ٨٠
- داده پيام ٨١
- دليل الكترونيكى ٨٢
- منابع دليل الكترونيكى ٨٤
- بازيابى دليل الكترونيكى ٨٦
- بازيابى نسخه هاى پشتيبان ٨٦
- بازيابى اطلاعات حذف شده ٨٩
- بازيابى پوشه هاى پنهان شده ٩٠
- حفاظت از دليل الكترونيكى ٩١
- تفاوت دليل الكترونيكى و دليل ستنى ٩٢
- امضاي الكترونيكى ٩٤
- الف. تعريف امضاي الكترونيكى ٩٤
- ب. انواع امضاي الكترونيكى ٩٧
١. امضاي الكترونيكى ساده ٩٧

۹۹	۲. امضای زیست سنجی
۱۰۰	۳. امضای مبتنی بر رمز نگاری
۱۰۱	رمزنگاری
۱۰۱	الف. مفهوم حقوقی رمزنگاری
۱۰۲	ب. تاریخچه رمزنگاری
۱۰۳	ج. کاربرد رمزنگاری
۱۰۳	الگوریتم‌های متقارن یا سیمتریک
۱۰۴	الگوریتم‌های نامتقارن
۱۰۴	دو کلید نامتقارن
۱۰۵	الف. کلید خصوصی
۱۰۶	ب. کلید عمومی
۱۰۷	مراجع صدور گواهی الکترونیکی
۱۰۷	گواهی الکترونیکی
۱۰۸	تجربه گواهی الکترونیکی در حقوق ایران
۱۰۸	انواع ادله‌های الکترونیکی
۱۰۹	الف. دلیل الکترونیکی عادی
۱۱۰	تعریف
۱۱۰	ساختار
۱۱۱	ب. دلیل الکترونیکی مطمئن
۱۱۱	تعریف
۱۱۲	ساختار دلیل الکترونیکی مطمئن
۱۱۲	۱. سیستم اطلاعاتی مطمئن
۱۱۳	۲. امضای الکترونیکی مطمئن
۱۱۵	۳. سابقه مطمئن

فصل دوم

عناصر و ماهیت حقوقی ادله الکترونیکی

- عناصر ادله الکترونیکی ۱۲۱
۱. امضاء ۱۲۲
۲. دست‌یابی ۱۲۵
۳. اصالت ۱۲۷
۴. تمامیت ۱۳۰
۵. وقت ۱۳۲
۶. امنیت ۱۳۴
- ماهیت حقوقی دلیل الکترونیکی ۱۳۷
۱. بررسی دلیل الکترونیکی به عنوان اماره قضایی ۱۳۷
۲. بررسی دلیل الکترونیکی به عنوان دلیلی جدید ۱۶۱

فصل سوم

نحوه ارائه و رسیدگی به ادله الکترونیکی

- اقامه دلیل ۱۷۱
- الف. بار اقامه دلیل ۱۷۱
- ب. زمان اقامه دلیل ۱۷۳
- احراز اصالت در دلایل الکترونیکی ۱۷۶
- الف. مفهوم اصالت اسناد و کارکرد آن ۱۷۶
- ب. شرایط احراز اصالت اسناد الکترونیکی ۱۷۸
۱. قابلیت دسترسی و استفاده در صورت رجوع ۱۷۹
۲. حفظ تمامیت اطلاعاتی که تولید، ارسال یا دریافت شده‌اند ۱۷۹
۳. نگهداری اطلاعات شناسایی داده پیام ۱۸۲

۴. رعایت شرایط خاص دستگاه‌های اجرایی..... ۱۸۲
- شیوه‌های تعرض به اصالت اسناد الکترونیکی..... ۱۸۷
- الف. اظهار انکار و تردید..... ۱۸۷
- ب. ادعای جعل..... ۱۸۹
- ارزش اثباتی ادله الکترونیکی..... ۱۹۱
- الف. ارزش اثباتی دلیل الکترونیکی عادی..... ۱۹۲
- ب. ارزش اثباتی دلیل الکترونیکی مطمئن..... ۱۹۴
- تعارض دلیل جدید با ایرادله..... ۲۰۲
- الف. تعارض سند با شهادت (گواهی)..... ۲۰۴
- ب. تعارض سند با امارات..... ۲۰۵
- ج. تعارض سند با قسم..... ۲۱۰
- د. تعارض سند با کارشناسی..... ۲۱۲
- خاتمه..... ۲۱۳
- منابع و مأخذ..... ۲۱۷